

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 2 ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ: 28	ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ
---	--------------------

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ: <https://logom.schools.ac.cy/el/yliko/didaktiko-yliko>

1. Ο λόγος ανάγκη της ψυχής, *Κείμενα Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου*, ΥΠΠ, ΠΙ, ΥΑΠ, 2014
2. Ο λόγος ανάγκη της ψυχής, βιβλίο μαθητή, ΥΠΠΑΝ (Έκδοση 2022)
3. Ο λόγος ανάγκη της ψυχής: βιβλίο εκπαιδευτικού (Έκδοση 2014)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ:

Γενικός σκοπός του μαθήματος της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο είναι η εξοικείωση των μαθητών/μαθητριών με τη λογοτεχνία ως αισθητικό, ιστορικό και κοινωνικοπολιτισμικό φαινόμενο, ώστε να καλλιεργηθεί ο λογοτεχνικός τους γραμματισμός, να διευρυνθεί η μορφωτική τους συγκρότηση, να αναπτυχθεί η κριτική και αισθητική τους αντίληψη, καθώς και οι ικανότητες της ανάλυσης, της σύνθεσης και της αξιολόγησης. Ο λογοτεχνικός γραμματισμός και οι σχετικοί δείκτες επιτυχίας και επάρκειας αποτελούν βασικό άξονα της διδασκαλίας, **χωρίς να αποτελούν αυτοσκοπό**. Ιδιαίτερα οι δείκτες επάρκειας επικεντρώνονται σε πολύ **συγκεκριμένα και στοχευμένα διδακτέα**, τα οποία καθοδηγούν τη διδασκαλία και την αξιολόγηση του μαθήματος, όπως αυτή προκύπτει από τους Δείκτες Επιτυχίας, οι οποίοι προσδιορίζουν τα *αξιολογητέα* μαθησιακά αποτελέσματα, ενώ τα στοιχεία λογοτεχνικού γραμματισμού αποκτούν νόημα μόνο αφού γίνει κατανοητή η λειτουργία τους στο κείμενο και η σχέση τους με το περιεχόμενο. Συνεπώς, οι εκπαιδευτικοί καλούνται, κατά τη διδασκαλία, να κινηθούν **από το κείμενο προς το εκφραστικό μέσο** ή/και το χαρακτηριστικό και όχι αντίστροφα.

Για τον λόγο αυτόν, η παρακάτω **Σύνοψη Λογοτεχνικού Γραμματισμού** συγκεντρώνει τα βασικά στοιχεία που αναμένεται να κατακτηθούν στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου, με στόχο την **ουσιαστική και στοχευμένη** στήριξη της **διδασκαλίας** και της **αξιολόγησης** ενός μαθήματος, που απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες του γυμνασιακού κύκλου. Για αναλυτικότερη ενημέρωση, και ιδιαίτερα για τον ορισμό των επιμέρους στοιχείων και χαρακτηριστικών, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανατρέξουν στο θεωρητικό υλικό για τον Λογοτεχνικό Γραμματισμό που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος. Συγκεκριμένα, η Σύνοψη Λογοτεχνικού Γραμματισμού περιλαμβάνει μόνο τα βασικά στοιχεία που αφορούν στη δημοτική και παραδοσιακή ποίηση, στη μοντέρνα ποίηση και στην πεζογραφία και τα οποία θα αποτελούν στο εξής τον **οδηγό** μαθητών/μαθητριών και εκπαιδευτικού κατά τη **διδασκαλία και την αξιολόγηση** του μαθήματος της Λογοτεχνίας.

Σε συνάφεια με τα πιο πάνω, σημειώνεται ότι **τα σχήματα λόγου** (παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση) **εντάσσονται στα εκφραστικά μέσα** και, επομένως, **θα χρησιμοποιείται, στο εξής, μόνο ο γενικότερος όρος «εκφραστικά μέσα»**, τόσο στη **διδασκαλία** όσο και στην **αξιολόγηση του μαθήματος**. Σημειώνεται, επίσης, ότι **βασικές αρχές** που διέπουν, στο εξής, τη διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων είναι: (α) η έμφαση στο **περιεχόμενο** και στα βασικά - διαχρονικά **μηνύματα** των κειμένων, (β) η σχέση τους με τα **ιστορικά, κοινωνικά και καλλιτεχνικά-αισθητικά συμφραζόμενα**, (γ) η **επικαιροποίηση** και (δ) η **διακειμενική** (μέσω της συνεξέτασης/συνανάγνωσης), η **διαθεματική** (σε συνδυασμό με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως π.χ. η Ιστορία, η Νέα Ελληνική Γλώσσα κ.ά.) και **διακαλλιτεχνική** τους **προσέγγιση** (σε σχέση με τις εικαστικές τέχνες, τη Μουσική κ.ά.).

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ:

(α) Γνωστικό Περιεχόμενο: Εστιάζει στην απόκτηση σφαιρικών γνώσεων για τη λογοτεχνική παραγωγή και στην καλλιέργεια του λογοτεχνικού γραμματισμού. Επιδιώκει τη γλωσσική και αισθητική αγωγή των μαθητών/μαθητριών, την ανάδειξη της σχέσης της λογοτεχνίας με την πραγματικότητα, τη διαθεματική σύνδεσή της με άλλες τέχνες και επιστήμες, καθώς και τη διαμόρφωση μιας μόνιμης εξωσχολικής αναγνωστικής συνήθειας. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην έρευνα και την ανακάλυψη, στην ορθή αξιοποίηση της λογοτεχνικής ορολογίας, καθώς και στην κατανόηση των κειμένων μέσα στο ιστορικό, γεωγραφικό και κοινωνικό τους πλαίσιο, σε σύνδεση με τη σύγχρονη πραγματικότητα.

(β) Αξιακό Περιεχόμενο: Στοχεύει στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφορών μέσα από την επαφή με τα κείμενα. Οι μαθητές/μαθήτριες ευαισθητοποιούνται γύρω από την πολιτισμική κληρονομιά και τα ανθρώπινα δικαιώματα (ελευθερία, δημοκρατία, αλληλεγγύη, σεβασμός στη διαφορετικότητα), ενώ παράλληλα αναπτύσσουν το αισθητικό τους κριτήριο και στρέφονται σε δημιουργικές δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο τους. Η συσχέτιση των θεμάτων των λογοτεχνικών έργων με σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα συμβάλλει στην επικαιροποίηση του λογοτεχνικού λόγου και στην ανάπτυξη υπεύθυνης κοινωνικής στάσης.

(γ) Κομβικές Δεξιότητες 21ου Αιώνα: Αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός κριτικά εγγράμματος πολίτη. Μέσα από τη συγκριτική ανάγνωση, οι μαθητές/μαθήτριες αναπτύσσουν αναλυτική, συνθετική και κριτική σκέψη, αναγνωρίζουν πολλαπλές οπτικές γωνίες και κατανοούν τη διαδικασία της καλλιτεχνικής γραφής όχι ως απλή περιγραφή, αλλά ως δυναμική παρέμβαση και αναδημιουργία της πραγματικότητας. Παράλληλα, καλλιεργούν την ικανότητα παραγωγής δομημένου προφορικού και γραπτού λόγου, αξιοποιώντας κατάλληλα τη λογοτεχνική ορολογία και τεκμηριώνοντας τις απόψεις τους.

ΣΥΝΟΨΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
Τα γένη της Λογοτεχνίας	Ποίηση, πεζογραφία, θέατρο
A. Δημοτική Ποίηση	
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, υπερβολή, σχήμα κύκλου, ασύνδετο σχήμα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό, ζωντανές εικόνες, έμφαση στο νόημα και συναισθηματική ένταση
Χαρακτηριστικά Δημοτικής Ποίησης	- Κανόνας της ισομετρίας - Δεκαπεντασύλλαβος στίχος - Επαναλήψεις - Σχήμα των τριών - Σχήμα του αδυνάτου - Τυπικά επίθετα (σταθεροί χαρακτηρισμοί προσώπων ή πραγμάτων) - Λιτός και ζωντανός λόγος
B. Παραδοσιακή Ποίηση	
Χαρακτηριστικά	Μέτρο, στροφές, ομοιοκαταληξία, λυρικό ύφος, συνάφεια τίτλου και περιεχομένου του ποιήματος
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Το ποιητικό υποκείμενο: η «φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα	Διάκριση <i>ποιητικού υποκειμένου</i> από τον δημιουργό του ποιήματος, δηλ. τον ποιητή

Γ. Μοντέρνα Ποίηση

Χαρακτηριστικά	Ελεύθερος στίχος, απουσία μέτρου, απουσία ομοιοκαταληξίας, άνισες στροφές, χαλαρή στίξη, χαλάρωση της λογικής και νοηματικής αλληλουχίας, ασάφεια νοημάτων, σύμβολα, διασκελισμός, απλή και καθημερινή γλώσσα, αινιγματικός/αμφίσημος τίτλος σε σχέση με το περιεχόμενο του ποιήματος
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Το ποιητικό υποκείμενο: η «φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα	Διάκριση <u>ποιητικού υποκειμένου</u> από τον δημιουργό του ποιήματος, δηλ. τον ποιητή
Ποιητική λέξη – Σύμβολο - Σημασία και συμβολιστική λειτουργία της ποιητικής λέξης - Συγκινησιακός χαρακτήρας της ποίησης	Η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία τους ως συμβόλων - Λειτουργία του ποιητικού συμβόλου ως εμπλουτισμένου γλωσσικού σημείου με μεταφορικές σημασίες - Συναισθηματική και νοηματική αλληλουχία λέξεων
Δ. Πεζογραφία	
Βασικές μορφές έντεχνης πεζογραφίας	Διήγημα, μυθιστόρημα, νουβέλα, χρονικό, μαρτυρίες, ημερολόγιο, βιογραφία, (αυτό)βιογραφία, αυτοβιογραφική αφήγηση, παραμύθι, ευθυμογράφημα
Ο αφηγητής: η «φωνή» που αφηγείται	- Διάκριση αφηγητή από τον συγγραφέα (Ο αφηγητής ως πλασματικό πρόσωπο/δημιούργημα του συγγραφέα) - Τύπος αφηγητή (συμμετοχή στην ιστορία): <u>Ομοδιηγητικός</u>: συμμετέχει στην ιστορία που αφηγείται είτε ως πρωταγωνιστής (<u>αυτοδιηγητικός</u>) είτε ως αυτόπτης μάρτυρας/ δευτερεύων χαρακτήρας. <u>Ετεροδιηγητικός</u>: δεν συμμετέχει καθόλου στην ιστορία (αόρατος παρατηρητής). - Πρόσωπο αφήγησης: - Πρωτοπρόσωπη αφήγηση (σε α΄ πρόσωπο) - Τριτοπρόσωπη αφήγηση (σε γ΄ πρόσωπο)
Αφηγηματική δομή Τα δομικά στοιχεία της αφήγησης	Αφηγητής, πρόσωπα (χαρακτήρες, ήρωες) χώρος, χρόνος, ιστορία, επεισόδια, πλοκή (η οργάνωση και η εξέλιξη των γεγονότων)
Αφηγηματικοί τρόποι	Αφήγηση, διάλογος, περιγραφή, μονόλογος, σχόλιο <u>Λειτουργία:</u> συμβάλλουν στην εξέλιξη της δράσης, στην παρουσίαση των προσώπων, στη σκιαγράφηση των χαρακτήρων και στη δημιουργία ατμόσφαιρας.
Αφηγηματικές τεχνικές	- Τρόποι απόδοσης του λόγου των προσώπων: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος - Τεχνικές σχετικές με τον χρόνο: <u>αναδρομή</u> (επιστροφή της αφήγησης σε γεγονότα που

	προηγήθηκαν της κύριας δράσης), <i>πρόληψη/προοικονομία</i> (προαναγγελία γεγονότων που θα συμβούν αργότερα), <i>επιτάχυνση</i> (παράλειψη μέρους της ιστορίας ή περιληπτική του απόδοση), <i>επιβράδυνση</i> (καθυστέρηση της εξέλιξης της αφήγησης μέσω εκτενούς περιγραφής ή σχολιασμού), <i>επανάληψη</i>
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο κείμενο	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Παραμύθια - Βασικοί τύποι και χαρακτηριστικά του παραδοσιακού παραμυθιού - Σχέση παραδοσιακών και σύγχρονων παραμυθιών	Μοτίβα και εκφραστικοί τρόποι, ομοιότητες και διαφορές ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή ανάμεσα στα παραδοσιακά και στα σύγχρονα «ανατρεπτικά» παραμύθια επώνυμων συγγραφέων
Χιούμορ Τρόποι έκφρασης του χιούμορ στη λογοτεχνία και η λειτουργία τους	<u>Τρόποι έκφρασης του χιούμορ:</u> λογοπαίγνια, διφορούμενα μηνύματα, παρηχήσεις, επαναλήψεις, υπερβολή, ειρωνεία, σάτιρα, απρόσμενες ή ανατρεπτικές καταστάσεις, κωμικοί διάλογοι, άλλα γλωσσικά παιχνίδια <u>Λειτουργία:</u> δημιουργούν το κωμικό αποτέλεσμα, προκαλούν γέλιο ή χαμόγελο, σατιρίζουν πρόσωπα, συμπεριφορές ή κοινωνικές καταστάσεις, ανατρέπουν ή υπονομεύουν τη συμβατική αντίληψη των πραγμάτων, καλλιεργούν τον προβληματισμό μέσα από το χιούμορ.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Περίοδοι Διδασκαλίας
	Ο ΚΑΗΜΟΣ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΕΙΑΣ	
	Κείμενο 5: «Ο γυρισμός του ξενιτεμένου» (σελ. 78)	4
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα- Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας- Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν κείμενα της λαϊκής / ανώνυμης λογοτεχνίας, σε στίχο και σε πεζό.	1. α. Αναγνώριση του δημοτικού τραγουδιού ως είδους της λαϊκής / ανώνυμης λογοτεχνίας και εντοπισμός των βασικών χαρακτηριστικών του (ανωνυμία, προφορική παράδοση, γλώσσα, θεματολογία και αξίες) β. Σύγκριση / Αντιπαραβολή του δημοτικού τραγουδιού με άλλα είδη της λαϊκής παράδοσης (π.χ. παραμύθια, θρύλους, μύθους), με βάση κοινά θεματικά και πολιτισμικά στοιχεία	
2. Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης δημοτικής και	2. α. Εντοπισμός των χαρακτηριστικών της δημοτικής ποίησης	

της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης.	β. Αναγνώριση των βασικών εκφραστικών μέσων και κατανόηση της λειτουργίας τους γ. Σύγκριση / Αντιπαραβολή με τα χαρακτηριστικά της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης	
3. Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα το ποιητικό υποκείμενο («η φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα).	3. Εντοπισμός του ποιητικού υποκειμένου ως φωνής που εκφράζεται στο ποίημα και διάκρισή του από τον δημιουργό του ποιήματος.	
4. Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στην πολιτισμική τους κληρονομιά και στα στοιχεία που συνθέτουν την εθνική τους ταυτότητα.	4. α. Αναγνώριση στοιχείων της λαϊκής παράδοσης και της πολιτισμικής κληρονομιάς που αποτυπώνονται στο δημοτικό τραγούδι. β. Αναγνώριση ομοιοτήτων και διαφορών των παραδόσεων του ελληνικού κόσμου με τις παραδόσεις άλλων λαών	
5. Να ευαισθητοποιούνται απέναντι σε κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά κ.ά. προβλήματα, παλαιότερα και σύγχρονα.	5. α. Αναγνώριση των κοινωνικών και ιστορικών προβλημάτων που προσεγγίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα. β. Διερεύνηση της σχέσης του ανθρώπου με την κοινωνία και την ιστορία και του τρόπου με τον οποίο αυτά επηρεάζουν τη ζωή του γ. Σύνδεση του θέματος της ξενιτιάς με σύγχρονα φαινόμενα μετανάστευσης και προσφυγιάς, καθώς και με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές αιτίες που οδηγούν στον αναγκαστικό ή εκούσιο αποχωρισμό από την πατρίδα.	
	ΜΥΘΟΙ-ΘΡΥΛΟΙ-ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	
	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ	
	Κείμενο 6: «Η Σιχούνα» (σελ. 109-111)	6
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα-Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας- Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας, καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	1. α. Αναγνώριση του παραμυθιού ως αφηγηματικού είδους β. Σύγκριση / Αντιπαραβολή των παραδοσιακών και των σύγχρονων παραμυθιών ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά τους	
2. Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου.	2. α. Αναγνώριση των βασικών δομικών στοιχείων της αφήγησης: ιστορία (τα γεγονότα του αφηγήματος), πλοκή (πώς παρουσιάζονται τα γεγονότα), επεισόδια, μοτίβα (επαναλαμβανόμενα αφηγηματικά θέματα ή στοιχεία) και αλληλουχία των γεγονότων β. Αναγνώριση του αφηγητή και του προσώπου αφήγησης (τριτοπρόσωπη αφήγηση: παρουσίαση των γεγονότων από έναν αφηγητή που βρίσκεται έξω από την	

3. Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	ιστορία, χωρίς να συμμετέχει σε αυτά - ετεροδιηγητικός αφηγητής). γ. Εξέταση του ρόλου των προσώπων και των παραμυθιακών μοτίβων στην οργάνωση της πλοκής και στη διαμόρφωση του νοήματος του κειμένου	
4. Να αναγνωρίζουν τα βασικά εκφραστικά μέσα του αφηγηματικού λόγου και να κατανοούν τη λειτουργία τους στον λόγο.	3. Αφηγηματικοί τρόποι, δηλαδή τρόποι παρουσίασης του περιεχομένου του κειμένου: η λειτουργία της αφήγησης, του διαλόγου και της περιγραφής στην εξέλιξη της δράσης, στην παρουσίαση των προσώπων και στη δημιουργία ατμόσφαιρας 4. Εντοπισμός και λειτουργία εκφραστικών μέσων στο κείμενο (συμβολή των εκφραστικών μέσων στη δημιουργία εικόνων, ύφους και νοημάτων)	
5. Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στην πολιτισμική τους κληρονομιά και στα στοιχεία που συνθέτουν την εθνική τους ταυτότητα.	5. α. Αναγνώριση στοιχείων της λαϊκής παράδοσης και της πολιτισμικής κληρονομιάς που αποτυπώνονται στο παραμύθι. β. Αναγνώριση κοινών παραμυθιακών μοτίβων και σύγκρισή τους με παραμύθια άλλων λαών	
6. Να γνωρίζουν την τυπολογία του παραμυθιού και να διακρίνουν τη σχέση ανάμεσα στα παραδοσιακά και στα σύγχρονα παραμύθια, σε συνάρτηση με την εποχή και το πολιτισμικό πλαίσιο παραγωγής τους.	6. α. Αναγνώριση των βασικών χαρακτηριστικών του παραδοσιακού παραμυθιού στη «Σιχούνα» (ανωνυμία, προφορική παράδοση, στερεότυπη έναρξη και κατάληξη, επαναλήψεις, μαγικά στοιχεία, τυπικοί ήρωες, πάλη ανάμεσα στο καλό και το κακό) β. Σύγκριση / Αντιπαραβολή της «Σιχούνας» με σύγχρονο «ανατρεπτικό» παραμύθι ως προς τη μορφή, το περιεχόμενο και το πολιτισμικό πλαίσιο παραγωγής τους	
	Γ. ΧΙΟΥΜΟΡ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
	ΤΟ ΧΙΟΥΜΟΡ ΣΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
	Κείμενο 7: Φρέντυ Γερμανός, Ευθυμογραφήματα (αποσπάσματα): «Μεσημβρινή ανάπαυσις» (σελ. 160-161)	4
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα-Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας- Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας, καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	1. Αναγνώριση του ευθυμογραφήματος ως μορφής έντεχνης πεζογραφίας και εντοπισμός των βασικών χαρακτηριστικών του (Ευθυμογράφημα: σύντομο πεζό κείμενο με χιουμοριστικό ή σατιρικό χαρακτήρα. Αξιοποιεί το κωμικό για να	

2. Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου. 3. Να αναγνωρίζουν τους αφηγηματικούς τρόπους σε ένα αφηγηματικό κείμενο. 4. Να επισημαίνουν τους τρόπους με τους οποίους εκφράζεται το χιούμορ στη λογοτεχνία και να αντιλαμβάνονται πώς το στοιχείο του «κωμικού» υπονομεύει ή / και ανατρέπει τη συμβατική όψη των πραγμάτων. 5. Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη. 6. Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου.	σχολιάσει πρόσωπα, καταστάσεις και κοινωνικές συμπεριφορές.) 2. α. Αναγνώριση των βασικών δομικών στοιχείων της αφήγησης: αφηγητής, πρόσωπα, χώρος, χρόνος, ιστορία (τα γεγονότα του αφηγήματος), επεισόδια, πλοκή (πώς παρουσιάζονται τα γεγονότα) β. Αναγνώριση του προσώπου αφήγησης (πρωτοπρόσωπη αφήγηση) και κατανόηση του ρόλου του αφηγητή στην παρουσίαση των γεγονότων και των προσώπων γ. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο τα δομικά στοιχεία του αφηγητικού λόγου συμβάλλουν στην οργάνωση της αφήγησης και στην ανάδειξη του χιουμοριστικού και σατιρικού χαρακτήρα του κειμένου. 3. Αναγνώριση των αφηγηματικών τρόπων (αφήγηση, διάλογος, περιγραφή) και κατανόηση της λειτουργίας τους στην εξέλιξη της δράσης, στην παρουσίαση και σκιαγράφηση των προσώπων και στη δημιουργία της ατμόσφαιρας του κειμένου 4. Εντοπισμός των τρόπων έκφρασης του χιούμορ (ειρωνεία, σάτιρα, υπερβολή, λογοπαίγνια, απρόσμενες καταστάσεις κ.ά.) και κατανόηση της λειτουργίας τους στη δημιουργία του κωμικού αποτελέσματος, καθώς και στον σχολιασμό ή την ανατροπή της συμβατικής αντίληψης των πραγμάτων 5. α. Σύγκριση / Αντιπαράβολή του λογοτεχνικού κειμένου με άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης (εικαστικές τέχνες, γελοιογραφία, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος) β. Εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στη λογοτεχνία και άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαφορετικών εκφραστικών μέσων 6. α. Εντοπισμός των γλωσσικών, υφολογικών και μορφικών χαρακτηριστικών του κειμένου β. Σύνδεση μορφής και περιεχομένου και ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο τα γλωσσικά, υφολογικά και μορφικά στοιχεία υπηρετούν το νόημα και το αισθητικό αποτέλεσμα.	
---	--	--

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ		6
	Αφιερώνονται έξι (6) διδακτικές περίοδοι κατά το Β' τετράμηνο, με βάση τις οδηγίες για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου (βλ. Η λέσχη ανάγνωσης στη Λογοτεχνία Γυμνασίου και στη Λογοτεχνία Προσανατολισμού – Εμβάθυνσης Λυκείου «Λογοτεχνικό εργαστήριο – οι μαθητές ως συναναγνώστες»): https://sch.cy/sm/278/synoptikes_odigies_didaskalias_logotechni_kou_vivliou_gym_lyk.pdf	
	ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	14
	ΣΥΝΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	5
	ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ / ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	3
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ	
Ένα (1) Διαγώνισμα διάρκειας σαράντα (40') λεπτών για κάθε τετράμηνο	- Προφορική επίδοση - Κατ' οίκον εργασία - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης (διαθεματικές εργασίες, εργασίες τύπου Project, κ.ά.) - Συμμετοχή σε διαγωνισμούς Σημείωση: Για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση του λογοτεχνικού βιβλίου, βλ. τις σχετικές οδηγίες για τη Λέσχη Ανάγνωσης (https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/logotechniko-vivlio-leschianagnosis)	

Τελική ενιαία γραπτή εξέταση διάρκειας 135'